

“KOLEGIALAUS RYŠIO KŪRIMAS IR DIEGIMAS MOKYKLOS BENDRUOMENĖJE”

Loreta Ribinskaitė, 2024-03-07

MOKYKLĄ KURIA DARBUOTOJAI, MOKINIAI, JŲ TĖVAI, VIETOS BENDRUOMENĖ

Lietuvos Geros mokyklos koncepcija, 2015

► **Mokyklos bendruomenė, *kurioje klesti bendradarbiavimas ir partnerystė:***

- besimokanti organizacija, kurioje klesti mokymosi kultūra – besimokantieji bei mokantys yra skatinami, gerbiami ir palaikomi;
- refleksyvi: apmąsto ir aptaria savo veiklą ir bendro mokyklinio gyvenimo įvykius, įsivertina, geba pasimokyti iš patirties ir pagrįstai planuoti;
- jos nariai geba bendrai formuluoti tikslus, kurti viziją, derinti asmeninius tikslus su mokyklos bendruomenės tikslais.

SVARBŪS VISI APLINKOS ASPEKTAI

KAS KEIČIASI?

MOKYTOJAS!

Seniau:

- Mokytojo darbas – pripildyti mokinius žinių, kaip tuščius konteinerius.
- Mokytojavimas – saugi, lengva, nerizikinga profesija.

Dabar:

- Mokytojo darbas – skatinti, kad mokiniai pajustų meilę mokymuisi ir įgytų žinių, kaip geriausia mokytis.
- Šių dienų pasaulyje sėkmingai mokytis – tai augti kaip asmenybei ir sugebėti rizikuoti.

ELGSENA SUSIJUSI SU POŽIŪRIU

DĖMESYS Į TAI, KĄ TURI DARYTI MOKYTOJAS!

- Heterogeninėse klasėse anksčiau buvo dėmesys nukreiptas į tai, ką turi daryti mokiniai,
- Dabar – ką turi daryti mokytojas – jis turi išmokti naujos elgsenos ir taikyti mokymo(si) metodus;
- Ir ne tik – jie turi keisti savo požiūrį, o neretai ir įsitikinimus.

KOMPETENCIJOS:

- KOMPETENCIJAS SUDARO žinios, gebėjimai, vertybinės nuostatos.
- Siekiant išugdyti kompetencijas, svarbu užtikrinti jų ugdymo nuoseklumą ir tęstinumą, remtis mokinio individualia pažanga ir orientuotis į jo **gabumus ir stiprybes**.

Kompetencijomis grįstas ugdymas yra integracinio ugdymo pagrindas, nes:

- ✓ Ugdome besimokantįjį, o ne dalyko žinovą,
- ✓ Mūsų gyvenimai yra integruoti, o ne suskirstyti į stalčiukus,
- ✓ Šiandieninės problemos nesprendžiamos vieno mokomojo dalyko pagrindu.

KĄ DARYTI MOKYTOJUI, KAD SĖKMĖ LYDĖTŲ?

- Anot prof. N. McGinno, labiausiai sekasi kai **švietimą imame** ne vienodinti, o **įvairinti**.
- Sėkmė lydi tuos, kurie skatina savo piliečius mąstyti skirtingai ir **rinktis įvairias strategijas** savo tikslams pasiekti.
- Savo tobulėjimą orientuoti į pasaulyje vykstančius pokyčius.

ĮTRAUKIOJO UGDYMO MOKYTOJO PROFILIS

Vertybės vertybės vertybės vertybės

- Pagarba mokinių įvairovei – skirtybės laikomos galimybėmis ir ištekliais, kuriais grindžiamas kiekvieno mokinio ugdymasis
- Pagalba visiems mokiniams – mokytojas puoselėja aukštus lūkesčius dėl kiekvieno mokinio pasiekimų
- Darbas drauge su kitais – bendradarbiavimas ir darbas komandoje yra pagrindiniai visų mokytojų veiklos būdai
- Asmeninis profesinis tobulėjimas – mokyti reiškia mokytis

KLIŪTYS, TRUKDANČIOS PASINAUDOTI TEISE Į ĮTRAUKŲ ŠVIETIMĄ, KYLA DĖL ĮVAIRIŲ VEIKSNIŲ, KAIP ANTAI:

- a) nesugebėjimas suprasti ar įgyvendinti neįgaliųjų žmogaus teises užtikrinantį modelį, pagal kurį neįgaliųjų atskirtį lemia ne jų sveikatos sutrikimai, o vietos bendruomenėje ir apskritai visuomenėje egzistuojančios kliūtys;
- b) nuolatinė neįgaliųjų diskriminacija, kurią stiprina ilgalaikės globos įstaigose tebegyvenančių neįgaliųjų izoliacija ir žemi lūkesčių dėl tų, kurie gyvena įprastomis sąlygomis, todėl kaupiasi ir plinta išankstinės nuostatos ir baimė;

- c) trūksta žinių apie įtraukaus ir kokybiško švietimo ir įvairovės pobūdį bei privalumus, tarp jų ir konkurencingumo aspektą, kai užtikrinamos galimybės mokytis visiems; nepakankamas visų tėvų informavimas; reikiamų priemonių stoka iškilus paramos poreikiui, dėl ko atsiranda nepagrįstų baimių ir stereotipų, kad įtrauktis pakenks švietimo kokybei arba turės kitokį neigiamą poveikį kitiems asmenims;
- d) trūksta suskirstytų duomenų ir tyrimų (kurie būtini užtikrinant atskaitomybę ir kuriant programas), todėl sunku parengti veiksmingas strategijas ir priemones, skirtas skatinti įtraukų ir kokybišką švietimą;

- e) trūksta politinės valios, techninių žinių ir gebėjimų, būtinų įgyvendinant teisę į įtraukų švietimą, įskaitant nepakankamą visų pedagogų parengimą;
- f) netinkami ir nepakankami finansavimo mechanizmai, kurie būtini numatant paskatas ir sudarant tinkamas sąlygas, kad būtų įtraukti mokiniai su negalia ir užtikrintas tarpinstitucinis koordinavimas, pagalba ir tvarumas;
- g) trūksta teisinės gynybos priemonių ir mechanizmų, kuriais naudodamiesi asmenys gali reikalauti atlyginti žalą dėl pažeidimų.

KOLEGIALUS BENDRADARBIAVIMAS

- *Atskirų dalykų mokytojų bendradarbiavimas, dalinantis patirtimi, ugdymo procese naudojant tuos pačius, sutartus, mokinio pagalbos sau būdus (atraminė medžiaga, vizualinės medžiagos, atsiskaitymo būdai ir t.t.).*
- *Mokytojų – švietimo pagalbos specialistų bendradarbiavimas, siekiant to paties tikslo, kiekvienam papildant vienas kito veiklas pagal savo turimas kompetencijas.*
- *Tėvų – ugdytojų bendradarbiavimas, siekiant įgytų žinių, įgūdžių, gebėjimų įtvirtinimo ir pritaikymo kasdieniniame gyvenime*
- *Tėvų ir ugdytojų bendradarbiavimas su mokiniu (padėti vaikui suprasti jo situaciją, išskiriant ir akcentuojant galias ir stiprybes; kartu su mokinių aptarti ir nusimatyti ugdymo(si) tikslą, teises ir atsakomybę.*

BENDRADARBIAVIMAS KODĖL VERTA STEIGTI PEDAGOGŲ KOMANDAS?

- 1. Pedagogai mokosi vieni iš kitų, vieni su kitais ir vieni dėl kitų.
- 2. Pedagogai mokosi bendradarbiaudami, orientuodamiesi į veiklą ir sutelkdami dėmesį į metodus.
- 3. Pedagogų komandos daro teigiamą poveikį tiek mokytojams, tiek mokiniams.
- 4. Pedagogų komandos remia vieni kitus ir palengvina jų darbą. „Bendradarbiavimas komandose sukuria erdves ir eksperimentavimo galimybes, kuriose mokytojai gali mokytis vieni iš kitų, vieni su kitais ir vieni dėl kitų.“

PEDAGOGŲ KOMANDOS KAIP PROFESIONALIOS MOKYMOSI IR DARBO GRUPĖS

ŽINGSNIAI GEROS MOKYKLOS LINK

- Vienodai supranta mokyklos misiją
- Bendri tikslai ir vertybės
- Vertina savo patirtį ir išorės ekspertų žinias
- Reflektuoja patirtį ir ja pasidalina
- Pasitelkia išteklius ir jais pasinaudoja
- Pasiremia pripažinta gerąja praktika
- Pagrindinį dėmesį skiria mokinių mokymosi sėkmei
- Bendradarbiauja ir mokosi

Švietimo problemos analizė „Valstybinė švietimo strategija 2013-2022 m: tikslai, problemos, tobulinimo kryptys“

- Viena iš ugdymo kokybės trūkumo priežasčių yra komandinio pedagogų darbo mokyklose stoka.
- Mokytojai per mažai dalinasi savo profesine patirtimi (mokinių pastebėjimas - iš tyrimo apie pokyčius mokykloje, kur taikytas „Kūrybinių partnerysčių“ metodas)
- Kolegialus grįžtamasis ryšys – komandinio pedagogų darbo veiksmingas metodas

GERAS KOLEGIALUS GRĮŽTAMASIS RYŠYS

- Skatina pagarbų mokytojo ir mokinių tarpusavio dialogą ir padeda kurti mokymuisi palankų mikroklimatą;
- Yra pagarus vienas kito atžvilgiu ir skatina mokytojų tarpusavio pasitikėjimą;
- Stiprina profesinę savimonę ("mokytojai kaip mokymosi ekspertai");
- Didžiausios sėkmės gali tikėtis tuomet, kai į jį žiūrima kai į bendrą mokymosi projektą;
- Padeda gauti įžvalgas ir padaryti išvadas, kuriomis remiantis planuojami asmeninės veiklos pokyčiai.

KOLEGIALUS GRĮŽTAMASIS RYŠYS – KOMANDINIO PEDAGOGŲ DARBO METODAS

- Kolegialaus GR centre yra pamoka ir mokinių bei MOKYTOJŲ mokymasis.
- Kolegialaus GR kultūra – profesinės tarpusavio paramos kultūra.
- SVARBI SĄLYGA kolegialiam GR – tarpusavio pasitikėjimas.
- Mokytojų mokymosi grupių ir metodinių grupių santykis.

Grįžtamasis ryšys

Tai **pasitikėjimo brandinimas**, nes dalindamiesi informacija mes atsiskleidžiame, tampame atviresniais

dr. A. Juozaitis

KGR ORGANIZAVIMO (VYKDYMO) ŽINGSNIAI

- Bendri susitarimai mokytojų mokymosi grupėje
- Pasirengti pamokų stebėjimui
- Stebėti pamoką
- Įvertinti pamokos stebėjimo rezultatus, pasirengti pokalbiui
- KGR pokalbis
- Išbandyti naujas pedagoginio veikimo galimybes
- Įvertinti bendradarbiavimą

ANTRAS ŽINGSNIS SUŽADINTI MOTYVACIJĄ, ATSKLEIDŽIANT GRĮŽTAMOJO RYŠIO PRASMINGUMĄ

- Kokia grįžtamojo ryšio prasmė?

Atsiliepimai yra vienas iš svarbiausių ir gausiausių mokymosi šaltinių

- Tikslingi atsiliepimai mokytojams parodo,
- √kaip mokiniai vertina jų pamokas;
- √kokį efektą (planuotą ir neplanuotą) mokytojo veikla duoda mokinių mokymuisi;
- √kokių dalykų pamokoje įvertina mokytojo kolegos; √kuriose veiklos srityse yra „baltų dėmių“, kuriose ryškūs privalumai ir trūkumai;
- √kad kiti kolegos irgi nėra tobuli (kitais tarant, kiti mokytojai sprendžia panašias problemas ir džiaugiasi panašiais laimėjimais. Tai sudaro sąlygas objektyviai pripažinti ir savo privalumus bei trūkumus).

TAIKYDAMI GRĮŽTAMĄJĮ RYŠĮ IR VERTINIMĄ PATENKAME PRIE REALYBĘ ATSPINDINČIO ŽINOJIMO

Aš mokau KŪRYBIŠKUMO!

Aš mokau ĮŽVALGUMO!

AŠ NEKENČIU MOKYKLOS!

KODĖL GRĮŽTAMASIS RYŠYS YRA REIKALINGAS?

- Grįžtamasis ryšys ir savirefleksija yra profesinio mokymosi priemonės;
- Grįžtamasis ryšys skatina realistinį požiūrį į savo profesinę veiklą;
- Grįžtamasis ryšys prisideda prie sveikatingumo gerinimo ir profesionalizacijos;
- Grįžtamasis ryšys pagerina mokyklos mikroklimatą.

GRĮŽTAMASIS RYŠYS:

- Žmonėms reikia grįžtamojo ryšio tam, kad galėtų permąstyti savo veiklą ir šios veiklos efektyvumą.
- Pagarba žmogui: Žmonėms būtina, kad gerbtų juos ir jų dalykinę kompetenciją.
- Iššūkis: Dalykinės ir kritinės pastabos apie veiklą sudaro galimybę objektyviau įsivertinti savo profesinę veiklą.
- Mokymasis iš modelio: Kolegos, kurio pamoką stebėjome, pavyzdys praturtina patirtį ir skatina permąstyti savo veiklą.
- Vidinis priežastingumas: Daugelis mokytojų yra linkę daug pamokos netobulumų sieti su savo pačių veikla. Išorinis žvilgsnis sudaro galimybę į trūkumus pažvelgti iš kitos perspektyvos.